

TAUNER TIBOR

A „BRAUNHAXLER” Egyesület

A „BRAUNHAXLER” Óbudai Német Hagyományokat Ápoló Közhasznú Egyesületet 1994-ben azzal a céllal alapítottuk, hogy megőrizze, ápolja, és továbbadja a még fellelhető vagy felkutatható német (sváb) hagyományokat és a régi, már-már feledésbe merült régi Óbudát megismertethessük a mai óbudaiakkal.

Az egykori óbudaiak közül már sokan nem élnek, sokakat a történelem viharai elszakítottak erről a földről, ám ők szívükben még ma is óbudaiaknak vallják magukat: álmukban még mindig itt járnak, ezek között a már csak emlékekben, képeslapokon, és az 1998-tól évről évre kiadott „BRAUNHAXLER” nosztalgianaptáron létező házak között, ezeken a régi utcákon.

A mai óbudaiak talán már, vagy még, nem is tudják, milyen volt az egykori Óbuda. Nekik szeretnénk bemutatni, milyen is volt ez a városrész az elmúlt századokban.

Sok a tennivalónk ezen a téren!

Sokat dolgozunk azoknak az óbudai emlékműveknek a helyre- és visszaállításán, amelyek a XVIII. és XIX. századi városkép kiemelt helyszínei voltak. Az Óbudai Német Kisebbségi Önkormányzattal közösen eddig a következő emlékműveket restauráltattuk és állíttattuk vissza – a kerületi önkormányzat támogatásával:

- 1996: A Kiscelli Kálvária stációi és kápolnája (Óbuda–Békásmegyer Önkormányzata helyrehozta a környező utakat is);
- 2000: Szentháromság Fogadalmi Emlékmű szoborcsoport és Óbuda és az országzászló a Szentlélek téren;

- 2001: „Kurtz-kereszt” tűzvész-emlékmű Békásmegyér-Ófaluban;
- 2002-ben megkezdtük a Flórián téri Fogadalmi Oltár (Szent Flórián szoborcsoport) helyreállíttatását. A még megmaradt szobordarabokat a Budapesti Történeti Múzeum engedélyével elszállíttattuk a Kiscelli Múzeum Kőtárából a szobrászművész csobánkai, illetve a restaurátorok sósúti műtermébe, ahol a szobor megmaradt részeinek helyreállítási, illetve a hiányzó részek újrafaragási munkálatai már majdnem teljesen befejeződtek. A helyreállításhoz jelentős támogatást kaptunk Óbuda–Békásmegyér Önkormányzatától, a kerületi vállalkozóktól és vállalatoktól, illetve több-kevesebb sikerrel részt veszünk minden lehetséges pályázaton is. Szinte biztos, hogy 2008. május 4-én, Szent Flórián napján fogjuk felszenteltetni.

Változatlanul ápoljuk Magyarország német nemzetiségű településeivel kapcsolatainkat. Tavasszal Baranya (Palotabozsok, Somberek, Villány, Máriagyüd és Pécs), ősszel pedig Zirc–Pannonhalma–Győr–Dunabogdány volt úti célunk. Itt a „BRAUNHAXLER” Dalkör és Egyesületünk tagjai a helyi német nemzetiségű kultúrcsoportokkal közös műsort állítottak össze, majd közös vacsora, ének és tánc zárta a programot.

Egyesületünk jelentős részt vállal kerületünk német nemzetiségi oktatásában is: nemzetiségi óvodáinkban és iskoláinkban jelentős a túljelentkezés.

Részt veszünk a katolikus egyház életében: januárban és februárban kétnyelvű (német és magyar) szentmiséken emlékezünk meg az Óbudáról és Békásmegyerről kitelepített civil sváb lakosságról, Nagypénteken kétnyelvű (német és magyar) keresztútjárással, novemberben, Szent Márton napján lampionos felvonulással és német nyelvű – a szent életét bemutató – előadással emlékezünk nemzetiségi óvodáinkban és iskoláinkban.

Nagy szerepet játszunk kerületünk kulturális életében: Farsang idején batyus bálokat tartunk; minden év június utolsó teljes hétvégéjén szervezzük a hagyományos Óbudai Búcsút, melyet 1995-ben egyesületünk elevenített fel, azóta is ez minden évben Óbuda–Békásmegyér legnagyobb tömegeket vonzó, kétnapos szabadtéri rendezvénye; december közepén a Német és a Szlovák Kisebbségi Önkormányzattal közös Adventi Ünnepséget rendezünk; Karácsony másnapján tartjuk a hagyomá-

nyos Krumpli Búcsút: ezen ünnepséget választjuk meg a Krumpli királyt és királynőt. Ez a cím egyfajta „népi díszpolgári cím”, mindig azt a személyt illeti, aki az adott évben a legtöbbet tette Óbuda–Békásmegyerért.

Az Óbudai Múzeummal együttműködik Német Helytörténeti Csoportunk, ennek keretében különösen a könyvkiadás az eredményes. Eddig a következő könyvek kiadásában működtünk aktívan közre:

- „Szülőföldünk Békásmegyer” – szociográfia a békásmegyeri svábok történetével (saját kiadás, több szerző).
- „Szülővárosunk Óbuda és Békásmegyer krónikája” (saját kiadás, német nyelvű, ez egy iskolai oktatást kiegészítő tankönyv, szerző: Holevász Katalin).
- „A 14 segítőszent története Magyarországon” (szerző: Balázs Erzsébet).
- „Művészet a XVIII. században Óbudán” (szerző: Lipp Mónika).
- „Német földről gyalogszerrel tutajjal...” (két nyelven – magyarul és németül, tükörfordításban, az óbudai németek bevándorlás-története, szerző: Gálosfai Jenőné).
- „Óbuda-Békásmegyer történeti kronológiája” (az Óbudai Múzeum „Helytörténeti füzetek” sorozatában).

Öt éve készítetjük és gyűjtjük a kéziratokat, az „Ez is Óbuda történetéhez tartozik” vagy hasonló című összefoglaló könyvhöz, feldolgozva a „német” Óbuda történetét is, kitekintéssel más nemzetiségekre és az itt kialakult, illetve már meglévő kisebbségek és lakosok kultúrájára. Kész kézirateink vannak a „málenyikij robot” témakörben is, amelynek Óbudán mintegy 7000 áldozata volt 1946–1949 között (Budai Tibor: Elmentek, de nem önként...).

Idén jelentetjük meg a „BRAUNHAXLER” Nostalgianaptár jubileumi, tizedik számát. Ezzel egyben tisztelni szeretnénk életre hívója, Neubrandt István, egyesületünk 1998–2004 közötti elnöke előtt, aki a német hagyományok fáradhatatlan őrzője, ápolója volt. Tevékenységéért „Óbuda–Békásmegyer díszpolgára” címet kapott. Naptárunk folyamatos megjelentetésében nagy szerepe van egyesületünk jelenlegi vezetőjének, Tauner Tibornak is, aki – igazi „Braunhaxler”-ként – mindent megtesz annak érdekében, hogy az évszázados óbudai német hagyományok ebben a modern, rohanó világban is fennmaradhassanak.

Egyesületünk keretében a következő önálló csoportok működnek:

- „BRAUNHAXLER” Dalkör, mely aktívan vesz részt egyházi, illetve világi rendezvényeinken. A kórustitkár munkáját Domaniczky Gabriella látja el.
- „BRAUNHAXLER” Klub és iroda jelenleg német nyelvtanfolyamokat, illetve „Ismerkedés a számítógéppel és az internettel” című tanfolyamot tart. Egyesületünk programjait az Óbuda Újság közli. Ennek felelőse Neubrandt Istvánné.
- „BRAUNHAXLER” Túraszakosztály, amely kirándulásokat szervez a környező hegyvidékre, illetve falvakba. Felelőse dr. Mercz László.
- „BRAUNHAXLER” Ifjúsági labdarúgó csapat. Felelőse Tauner Tibor.

Egyesületünk közhasznú tevékenységének végzéséhez jelentős támogatást kap Óbuda–Békásmegyer Önkormányzatától, a Magyar Országgyűléstől, a Raiffeisen Banktól, kerületünkben lévő vállalatoktól, vállalkozóktól. Egyesületünk taglétszáma 550 fő, mintegy fele nyugdíjas. Bár tagdíjunk alacsony (2000 Ft/fő/év aktív dolgozóknak és 1000 Ft/fő/év nyugdíjasoknak), tagjaink mintegy fele – szociális és anyagi okokból – nem fizet tagdíjat.